

Brussel, 25 november 2022
(OR. en)

15149/22

LIMITE

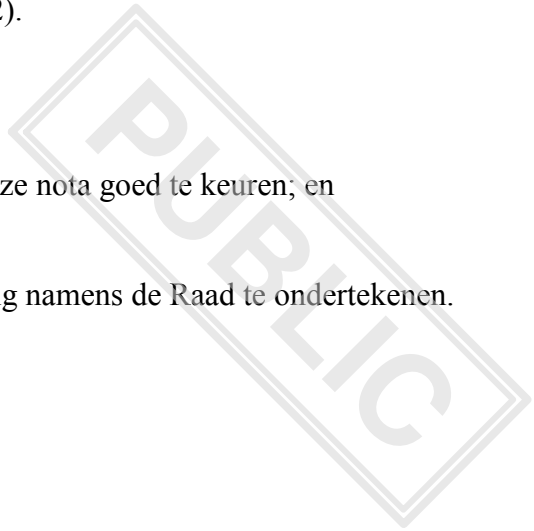
**TELECOM 488
DIGIT 221
CYBER 383
COMPET 940
RECH 622
PI 164
MI 861
EDUC 403
JAI 1534
ENFOPOL 587
COSI 303**

NOTA A-PUNT

van:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	14881/22
nr. Comdoc.:	5783/22
Betreft:	Europese verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium - Goedkeuring

1. Op 26 januari 2022 presenteerde de Commissie een "Europese verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium" ("verklaring"), die voortbouwde op de mededeling "Digitaal kompas 2030: de Europese aanpak voor het digitale decennium" van 9 maart 2021.
2. Het voorstel van de Commissie voorziet in de ondertekening van de verklaring door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. Deze ceremonie zal naar verwachting plaatsvinden in de marge van de Europese Raad van 15-16 december 2022.

3. Op 23 november 2022 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers overeenstemming bereikt over de tekst van de verklaring (doc. 14881/22).
4. Gelet op het voorgaande wordt de Raad verzocht:
- de tekst van de verklaring in de bijlage bij deze nota goed te keuren; en
 - het voorzitterschap te machtigen de verklaring namens de Raad te ondertekenen.

Europese verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie kondigen plechtig de volgende gezamenlijke verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium af

Preambule

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Unie (EU) is een "unie van waarden", zoals verankerd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, die berust op eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Daarnaast luidt het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie dat de Unie haar grondslag heeft in de ondeelbare en universele waarden van menselijke waardigheid en van vrijheid, gelijkheid en solidariteit. Ook bevestigt het Handvest de rechten die in het bijzonder voortvloeien uit de internationale verplichtingen die de lidstaten gemeen hebben.
- (2) De digitale transformatie heeft invloed op alle aspecten van het leven van mensen. Ze biedt aanzienlijke kansen voor een betere levenskwaliteit, economische groei en duurzaamheid.
- (3) De digitale transformatie brengt ook uitdagingen met zich mee voor onze democratische samenlevingen, onze economieën en voor individuen. Nu de digitale transformatie versnelt, is het tijd dat de EU uiteenzet hoe haar waarden en grondrechten in de digitale omgeving moeten worden toegepast. De digitale transformatie mag niet leiden tot een achteruitgang op het gebied van rechten. Wat offline illegaal is, is dat ook online. Deze verklaring doet geen afbreuk aan "offlinebeleid", zoals het offline toegang hebben tot belangrijke openbare diensten.

- (4) Het Parlement heeft verschillende keren gepleit voor de vaststelling van ethische beginselen die de EU moeten leiden bij haar aanpak van de digitale transformatie, alsook voor de volledige naleving van de grondrechten, zoals gegevensbescherming, het recht op privacy, non-discriminatie en gendergelijkheid, en van beginselen als consumentenbescherming, technologische neutraliteit en netneutraliteit, betrouwbaarheid en inclusiviteit. Het heeft ook gepleit voor een betere bescherming van gebruikersrechten in de digitale omgeving, en van de rechten van werknemers en het recht om offline te zijn¹.
- (5) Voortbouwend op eerdere initiatieven, zoals de "Verklaring van Tallinn inzake e-overheid" en de "Verklaring van Berlijn over een digitale samenleving en een op waarde gebaseerde digitale overheid", hebben de lidstaten in de "Verklaring van Lissabon – Een digitale democratie met een doel" opgeroepen tot een model van digitale transformatie dat de menselijke dimensie van het digitale ecosysteem versterkt, met de digitale eengemaakte markt als kern. De lidstaten verlangden dat dit model van digitale transformatie ervoor zorgt dat technologie een bijdrage aan het beschermen van het klimaat en het milieu levert.
- (6) De visie van de EU op digitale transformatie stelt mensen centraal, zorgt dat mensen sterker staan en stimuleert innovatieve ondernemingen. Het besluit over het beleidsprogramma 2030 "Traject naar het digitale decennium" bevat de concrete digitale streefcijfers op basis van vier kernpunten (digitale vaardigheden, digitale infrastructuur, digitalisering van ondernemingen en overheidsdiensten). De EU-benadering van de digitale transformatie van onze samenlevingen en economie moet met name betrekking hebben op digitale open soevereiniteit, respect voor grondrechten, de rechtsstaat en democratie, inclusie, toegankelijkheid, gelijkheid, duurzaamheid, veerkracht, veiligheid, verbetering van de levenskwaliteit, de beschikbaarheid van diensten en eerbiediging van ieders rechten en ambities. Deze aanpak moet tevens bijdragen tot een dynamische, hulpbronnefficiënte en eerlijke economie en samenleving in de EU.
- (7) In deze verklaring worden gedeelde beleidsvoornemens en -toezeggingen uitgelegd en wordt herinnerd aan de voornaamste rechten in het kader van de digitale transformatie. Ook moet de verklaring, aan de hand van de verschillende hoofdstukken, als richtsnoer dienen voor beleidsmakers bij het overwegen van hun visie op de digitale transformatie: mensen centraal stellen bij de digitale transformatie; inzetten op solidariteit en inclusie door middel van connectiviteit, digitaal onderwijs, digitale opleiding en vaardigheden, rechtvaardige en billijke arbeidsomstandigheden en toegang tot digitale diensten online; herhalen van het belang van keuzevrijheid in interacties met algoritmen en AI-systemen en van een eerlijke digitale omgeving; bevorderen van de deelname aan de digitale openbare ruimte; verbeteren van de veiligheid, beveiliging en inspraak in de digitale omgeving, met name voor kinderen en jongeren, en waarborgen van privacy en individuele controle over gegevens; en inzetten op duurzaamheid. De verschillende hoofdstukken van deze verklaring moeten een holistisch referentiekader vormen en mogen niet los van elkaar worden gelezen.

¹ Documenten 2020/2216(INI); 2020/2018(INL); 2020/2019(INL); 2020/2022(INI); 2020/2012(INL); 2020/2014(INL); 2020/2015 (INI); 2020/2017 (INI); 2019/2186(INI); 2019/2181(INL) en 2022/2266 (INI).

- (8) Deze verklaring moet ook dienen als referentiepunt voor ondernemingen en andere betrokken actoren bij de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën. Het bevorderen van onderzoek en innovatie is in dit verband belangrijk. Er moet ook bijzondere aandacht gaan naar kmo's en start-ups.
- (9) Het democratisch functioneren van de digitale samenleving en economie moet verder worden versterkt, waarbij de rechtsstaat, doeltreffende rechtsmiddelen en rechtshandhaving volledig in acht moeten worden genomen. Deze verklaring doet geen afbreuk aan rechtmatige beperkingen van rechten om de uitoefening van deze rechten in overeenstemming te brengen met de uitoefening van andere rechten, of aan noodzakelijke en evenredige beperkingen in het algemeen belang.
- (10) Deze verklaring bouwt in het bijzonder voort op het primaire EU-recht, met name het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie alsook op afgeleid recht en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU. Ze bouwt ook voort en vormt een aanvulling op de Europese pijler van sociale rechten. De verklaring is van declaratoire aard en heeft als zodanig geen invloed op de inhoud van rechtsregels of de toepassing daarvan.
- (11) De EU moet deze verklaring tot uitdrukking brengen in haar betrekkingen met andere internationale organisaties en derde landen, onder andere door deze rechten en beginselen te laten doorklinken in haar handelsbetrekkingen, met de ambitie dat de beginselen internationale partners zullen leiden naar een digitale transformatie die mensen en hun universele mensenrechten in de hele wereld centraal stelt. De verklaring moet met name dienen als referentie voor activiteiten in het kader van internationale organisaties, zoals de verwezenlijking van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de multistakeholder-benadering van de internetgovernance.
- (12) De bevordering en uitvoering van de verklaring is een gedeelde politieke inzet en verantwoordelijkheid van de EU en haar lidstaten, binnen hun respectieve bevoegdheden en in volledige overeenstemming met het EU-recht. De Commissie zal over de geboekte voortgang regelmatig verslag uitbrengen aan het Parlement en de Raad. De lidstaten en de Commissie moeten bij hun gezamenlijke inspanningen voor de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van het besluit over het beleidsprogramma 2030 "Traject naar het digitale decennium" rekening houden met de digitale beginselen en rechten die in deze verklaring zijn vastgelegd.

Gezamenlijke verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium

Wij streven naar een Europese benadering van de digitale transformatie die de mens centraal stelt, gebaseerd is op de Europese waarden en de grondrechten van de EU, de universele mensenrechten bekrachtigt, en alle mensen en ondernemingen en de samenleving als geheel ten goede komt.

Daarom verklaren wij het volgende:

Hoofdstuk I: het centraal stellen van de mens in de digitale transformatie

1. Mensen staan centraal in de digitale transformatie in de Europese Unie. Technologie moet ten dienste staan en ten goede komen aan alle mensen die in de EU wonen en hen in staat stellen hun ambities na te streven, in alle veiligheid en met volledige inachtneming van hun grondrechten.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) het democratische kader te versterken voor een digitale transformatie die iedereen ten goede komt en het leven van alle mensen die in de EU wonen verbetert;
- b) de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de waarden van de EU en de rechten van personen, zoals erkend in het recht van de EU, niet alleen offline, maar ook online worden geëerbiedigd;
- c) een verantwoord en zorgvuldig optreden van alle publieke en particuliere digitale actoren te bevorderen;
- d) deze visie op de digitale transformatie actief naar buiten te brengen, ook in onze internationale betrekkingen.

Hoofdstuk II: solidariteit en inclusie

2. Technologie moet worden gebruikt om mensen te verenigen, niet om ze te verdelen. De digitale transformatie moet bijdragen tot een eerlijke en inclusieve samenleving en economie in de EU.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) ervoor te zorgen dat het ontwerp, de ontwikkeling, de uitrol en het gebruik van technologische oplossingen de grondrechten eerbiedigen, de uitoefening ervan mogelijk maken en solidariteit en inclusie bevorderen;
- b) een digitale transformatie na te streven waarbij niemand achterblijft. Deze moet iedereen ten goede komen, genderevenwicht bereiken, en met name werken voor ouderen, personen die in plattelandsgebieden wonen, personen met een beperking, mensen die in de marge van de samenleving zijn beland, kwetsbaren of mensen die zich in een achterstandssituatie bevinden, en de mensen die namens hen handelen. De transformatie moet ook de culturele en talige verscheidenheid bevorderen;

- c) passende kaders te ontwikkelen zodat alle marktdeelnemers die profiteren van de digitale transformatie, hun sociale verantwoordelijkheid nemen en een eerlijke en evenredige bijdrage leveren aan de kosten van publieke goederen, diensten en infrastructuur, ten bate van alle mensen die in de EU wonen.

Connectiviteit

- 3. Iedereen, overal in de EU, moet toegang hebben tot betaalbare en snelle digitale connectiviteit.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) toegang te bieden tot hoogwaardige connectiviteit, met internet voor iedereen, waar ook in de EU, ook voor mensen met een laag inkomen;
- b) een neutraal en open internet te beschermen en te bevorderen, waar inhoud, diensten en toepassingen niet op ongerechtvaardigde wijze worden geblokkeerd of aangetast.

Digitaal onderwijs en digitale opleiding en vaardigheden

- 4. Iedereen heeft recht op onderwijs, opleiding en een leven lang leren, en iedereen moet de kans krijgen om alle elementaire en geavanceerde digitale vaardigheden te verwerven.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) in te zetten op digitaal onderwijs en digitale opleiding van hoge kwaliteit, onder meer met het oog op het overbruggen van de digitale genderkloof;
- b) ondersteuning te bieden aan maatregelen die leerlingen en leerkrachten in staat stellen om de nodige digitale vaardigheden en competenties zoals mediageletterdheid en kritisch denken, te verwerven en te delen, en om actief deel te nemen aan de economie, de samenleving en democratische processen;
- c) de inspanningen die worden getroost om alle onderwijs- en opleidingsinstellingen uit te rusten met digitale connectiviteit, infrastructuur en instrumenten, te bevorderen en te ondersteunen;
- d) iedereen de mogelijkheid te bieden om zich door middel van bijscholing of herscholing aan te passen aan de veranderingen als gevolg van de digitalisering van het werk.

Rechtvaardige en billijke arbeidsomstandigheden en -voorwaarden

5. Iedereen heeft recht op eerlijke, rechtvaardige, gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en op passende bescherming, zowel in de digitale omgeving als op een fysieke werkplek, ongeacht de arbeidssituatie en de modaliteit of de duur van een betrekking.
6. Vakbonden en werkgeversorganisaties spelen een belangrijke rol bij de digitale transformatie, met name bij het bepalen van wat rechtvaardige en billijke arbeidsomstandigheden zijn, onder meer met betrekking tot het gebruik van digitale hulpmiddelen op het werk.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) ervoor te zorgen dat iedereen in een digitale omgeving de mogelijkheid heeft om niet bereikbaar te zijn en een evenwicht tussen werk en privéleven te vinden;
- b) ervoor te zorgen dat digitale hulpmiddelen op de werkvloer de lichamelijke en geestelijke gezondheid van werknemers op geen enkele wijze in gevaar brengen;
- c) ervoor te zorgen dat de grondrechten van werknemers in de digitale omgeving worden gewaarborgd, met inbegrip van hun recht op privacy en het recht om zich te verenigen, het recht op collectieve onderhandelingen en collectieve actie, en voorts dat werknemers beschermd zijn tegen onrechtmatig en ongerechtvaardigd toezicht;
- d) ervoor te zorgen dat gebruik van artificiële intelligentie op de werkvloer op transparante wijze gebeurt, middels een risicogebaseerde aanpak, en dat overeenkomstige preventiemaatregelen worden getroffen ter instandhouding van een veilige en gezonde werkomgeving;
- e) er met name voor te zorgen dat er bij belangrijke beslissingen met gevolgen voor werknemers te allen tijde menselijk toezicht is, en dat werknemers in het algemeen erover worden geïnformeerd dat zij met een AI-systeem te maken hebben.

Digitale overheidsdiensten

7. Iedereen moet online toegang hebben tot essentiële overheidsdiensten in de EU. Niemand moet onnodig vaak verzocht worden gegevens te verstrekken om toegang te krijgen tot en gebruik te maken van digitale overheidsdiensten.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) ervoor te zorgen dat de mensen die in de EU wonen de mogelijkheid hebben een toegankelijke, veilige en betrouwbare digitale identiteit te gebruiken die toegang geeft tot een breed scala aan onlinediensten;
- b) te zorgen voor uitgebreide toegang tot en hergebruik van overheidsinformatie;
- c) in de hele EU ondersteuning en facilitering te bieden voor naadloze, veilige en interoperabele toegang tot digitale overheidsdiensten die ontworpen zijn om op doeltreffende wijze te voorzien in de behoeften van mensen, waaronder met name digitale gezondheids- en zorgdiensten en meer in het bijzonder toegang tot elektronische medische dossiers.

Hoofdstuk III: keuzevrijheid

Omgang met algoritmen en systemen voor artificiële intelligentie

8. Kunstmatige intelligentie moet de mens dienen en zo bovenal het menselijk welzijn vergroten.
9. Iedereen moet in staat worden gesteld te profiteren van de voordelen van algoritmische en artificiële intelligentie, onder meer via eigen, geïnformeerde keuzes in de digitale omgeving, en tegelijkertijd beschermd worden tegen risico's en schade aan zijn gezondheid, veiligheid en grondrechten.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) in overeenstemming met de waarden van de EU ervoor te helpen zorgen dat AI-systemen mensgericht, betrouwbaar en ethisch zijn, tijdens zowel de ontwikkeling, de uitrol als het gebruik ervan;
- b) te zorgen voor passende transparantie over het gebruik van algoritmen en artificiële intelligentie en te waarborgen dat iedereen in staat wordt gesteld ze te gebruiken en, bij interactie met algoritmen en artificiële intelligentie, daarover wordt geïnformeerd;
- c) ervoor te zorgen dat algoritmische systemen gebaseerd zijn op passende gegevensreeksen teneinde onwettige discriminatie te voorkomen en menselijk toezicht mogelijk te maken op alle resultaten die van invloed zijn op de veiligheid en de grondrechten van mensen;
- d) ervoor te zorgen dat technologieën als artificiële intelligentie niet gebruikt worden om keuzes van mensen, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid, onderwijs, werkgelegenheid en hun privéleven, vooraf te beïnvloeden;
- e) waarborgen te bieden en passende maatregelen te treffen, onder meer via bevordering van betrouwbare normen, opdat artificiële intelligentie en digitale systemen te allen tijde veilig zijn en gebruikt worden met volledige inachtneming van de grondrechten;
- f) maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat bij onderzoek op het gebied van kunstmatige intelligentie de hoogste ethische normen en de relevante EU-wetgeving in acht worden genomen.

Een eerlijke digitale omgeving

10. Iedereen moet daadwerkelijk en vrijelijk de mogelijkheid hebben om op basis van objectieve, transparante, gemakkelijk toegankelijke en betrouwbare informatie onlinediensten te kiezen.
11. Iedereen moet de kans krijgen om op een eerlijke manier in de digitale omgeving te innoveren en de concurrentie aan te gaan. Dit moet ook ten goede komen aan bedrijven, waaronder ook kmo's.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) te zorgen voor een veilige en beveiligde digitale omgeving met een eerlijke mededinging, waarin de grondrechten worden beschermd, gebruikersrechten en consumentenbescherming in de digitale eengemaakte markt worden gewaarborgd en de verantwoordelijkheden van platforms, met name grote spelers en poortwachters, duidelijk worden omschreven;
- b) interoperabiliteit, transparantie, open technologieën en normen te bevorderen als een manier om het vertrouwen in technologie verder te versterken en consumenten in staat te stellen autonome en geïnformeerde keuzes te maken.

Hoofdstuk IV: deelname aan de digitale openbare ruimte

12. Iedereen moet toegang hebben tot een betrouwbare, gevarieerde en meertalige digitale omgeving. Toegang tot diverse inhoud draagt bij tot een pluriform openbaar debat en doeltreffende en niet-discriminerende deelname aan de democratie.
13. Iedereen heeft recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, alsook op vrijheid van vergadering en vereniging in de digitale omgeving.
14. Iedereen moet zich toegang kunnen verschaffen tot informatie over wie de eigenaar is van of zeggenschap heeft over de mediadiensten die hij of zij gebruikt.
15. Onlineplatforms, met name zeer grote onlineplatforms, moeten het vrije democratisch debat online ondersteunen. Gezien de rol van hun diensten bij de vorming van de publieke opinie en in het publieke debat, moeten zeer grote onlineplatforms de risico's die voortvloeien uit de werking en het gebruik van hun diensten, onder meer met betrekking tot onjuiste informatie en desinformatiecampagnes, beperken en de vrijheid van meningsuiting beschermen.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) alle grondrechten online te blijven waarborgen, met name de vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van de vrijheid en pluriformiteit van de media;
- b) de ontwikkeling en het optimale gebruik van digitale technologieën te ondersteunen, teneinde de betrokkenheid van mensen en de democratische participatie te bevorderen;
- c) evenredige maatregelen te treffen om alle vormen van illegale inhoud aan te pakken, dit met volledige eerbiediging van de grondrechten, waaronder het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, en zonder algemene toezichtsverplichtingen op te leggen en censuur in te stellen;
- d) een digitale omgeving te creëren waarin mensen beschermd worden tegen desinformatie en informatiemanipulatie en andere vormen van schadelijke inhoud, waaronder intimidatie en gendergerelateerd geweld;
- e) daadwerkelijke toegang tot digitale inhoud te ondersteunen die een weerspiegeling vormt van de culturele en talige verscheidenheid in de EU;
- f) individuen in staat te stellen vrijelijk bepaalde keuzes te maken en de uitbuiting van kwetsbaarheden en vooroordelen via met name gerichte reclame te beperken.

Hoofdstuk V: veiligheid, beveiliging en empowerment

Een beschermde, veilige en beveiligde digitale omgeving

16. Iedereen moet toegang hebben tot digitale technologieën, producten en diensten die door hun ontwerp veilig, beveiligd en privacyveilig zijn, resulterend in zeer vertrouwelijke, integere, beschikbare en authentieke verwerkte informatie.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) met verdere maatregelen de traceerbaarheid van producten te bevorderen en ervoor te zorgen dat er op de digitale eengemaakte markt uitsluitend producten worden aangeboden die veilig zijn en aan de EU-wetgeving voldoen;
- b) de belangen van mensen, ondernemingen en overheidsinstellingen te beschermen tegen cyberbeveiligingsrisico's en cybercriminaliteit, met inbegrip van datalekken en identiteitsdiefstal of -manipulatie. Daartoe zullen er cyberbeveiligingsvereisten moeten worden uitgevaardigd voor verbonden producten die op de eengemaakte markt worden gebracht;
- c) de strijd aan te gaan tegen diegenen die, binnen de EU, de onlineveiligheid en de integriteit van de digitale omgeving willen ondermijnen of via digitale middelen geweld en haat bevorderen, en hen ter verantwoording te roepen.

Privacy en individuele controle over gegevens

17. Iedereen heeft recht op privacy en op bescherming van zijn persoonsgegevens. Laatstgenoemd recht omvat de controle van individuen over de wijze waarop hun persoonsgegevens worden gebruikt en met wie zij worden gedeeld.
18. Iedereen heeft recht op vertrouwelijkheid van zijn communicatie en van de informatie op zijn elektronische apparaten, en het recht om in een onlineomgeving niet aan onrechtmatige bewakings-, diepgaande-trackings- of onderscheppingsmaatregelen te worden onderworpen.
19. Iedereen moet zijn digitale nalatenschap kunnen bepalen en kunnen beslissen wat er na zijn of haar dood gebeurt met zijn of haar persoonlijke accounts en de hem of haar betreffende informatie.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) ervoor te zorgen dat iedereen overeenkomstig de EU-regels inzake gegevensbescherming en de EU-wetgeving ter zake daadwerkelijke zeggenschap over zijn persoonsgegevens en niet-persoonsgebonden gegevens heeft;
- b) ervoor te zorgen dat personen overeenkomstig de overdraagbaarheidsrechten hun persoonlijke en niet-persoonsgebonden gegevens gemakkelijk tussen verschillende digitale diensten kunnen overdragen;
- c) communicatie doeltreffend te beschermen tegen ongeoorloofde toegang door derden;
- d) onrechtmatige identificatie en het op onrechtmatige wijze bewaren van gegevens over activiteiten te verbieden.

Bescherming en empowerment van kinderen en jongeren in de digitale omgeving

20. Kinderen en jongeren moeten in staat worden gesteld om veilige en geïnformeerde keuzes te maken en hun creativiteit in de digitale omgeving tot uitdrukking te brengen.
21. Op de leeftijd afgestemde materialen en diensten moeten de gebruikerservaringen, het welzijn en de participatie van kinderen en jongeren in de digitale omgeving verbeteren.
22. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar het recht van kinderen en jongeren beschermd te worden tegen alle misdrijven die worden gepleegd via of gefaciliteerd door middel van digitale technologieën.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) alle kinderen en jongeren de mogelijkheid te bieden de nodige vaardigheden en competenties te verwerven, met inbegrip van mediageletterdheid en kritisch denkvermogen, waarmee zij actief en veilig kunnen navigeren in en deelnemen aan de digitale omgeving en geïnformeerde keuzes kunnen maken;
- b) positieve ervaringen voor kinderen en jongeren in een op leeftijd afgestemde en veilige digitale omgeving te bevorderen;
- c) alle kinderen en jongeren in een onlineomgeving te beschermen tegen schadelijke en illegale inhoud, uitbuiting, manipulatie en misbruik, en te voorkomen dat de digitale ruimte wordt gebruikt om misdrijven te plegen of te faciliteren;
- d) alle kinderen en jongeren te beschermen tegen illegale tracering, profilering en targeting voor met name commerciële doeleinden;
- e) kinderen en jongeren te betrekken bij de ontwikkeling van digitaal beleid dat hen aangaat.

Hoofdstuk VI: duurzaamheid

23. Om ernstige schade aan het milieu te voorkomen en een circulaire economie te bevorderen, moeten digitale producten en diensten zodanig worden ontworpen, geproduceerd, gebruikt, gerepareerd, gerecycleerd en verwijderd dat de negatieve gevolgen voor milieu en samenleving worden beperkt en voortijdige veroudering wordt voorkomen.
24. Iedereen moet toegang hebben tot accurate, gemakkelijk te begrijpen informatie over de milieueffecten en het energieverbruik van digitale producten en diensten en hun repareerbaarheid en levensduur, zodat zij verantwoorde keuzes kunnen maken.

Wij verbinden ons ertoe:

- a) de ontwikkeling en het gebruik van duurzame digitale technologieën met minimale ecologische en sociale gevolgen te bevorderen;
- b) duurzame consumentenkeuzes en bedrijfsmodellen te stimuleren, en duurzaam en verantwoord ondernemingsgedrag in de mondiale waardeketens van digitale producten en diensten te bevorderen, onder meer ter bestrijding van dwangarbeid;
- c) de ontwikkeling, de uitrol en het actieve gebruik van innovatieve digitale technologieën met een positief effect op milieu en klimaat te bevorderen, teneinde de groene transitie te versnellen;
- d) duurzaamheidsnormen en -labels voor digitale producten en diensten te bevorderen.